

Indenrigs- og Sundhedsministeriet

Dato:
Kontor: Regional sundhed
J.nr.: 2003-12140-54
Sagsbeh.: SEB
Fil-navn: Dokument 3

Besvarelse af spørgsmål nr. 60 (L 140), som Folketingets Sundhedsudvalg har stillet til indenrigs- og sundhedsministeren den 16. marts 2006

Spørgsmål 60:

"I hvilket omfang indebærer lovforslaget en ændring af gældende ret i forhold til den foreslåede mulighed for, at tvang også kan anvendes uden forældremyndighedens samtykke for børn under 15 år henholdsvis for børn mellem 15 og 18 år? Hvilke overvejelser har ministeren gjort sig i forhold til, hvorvidt dette forslag krænker børnekonventionen? "

Svar:

I forslaget til ny § 1, stk. 2, fastsættes, at der ved tvang i henhold til loven forstås anvendelsen af foranstaltninger, for hvilke der ikke foreligger et informeret samtykke, jf. kap. 5 i sundhedsloven.

Forslaget medfører ikke en ændring af de materielle kriterier for anvendelsen af de enkelte tvangsforanstaltninger i henhold til loven, hverken for personer under eller over 15 år. Der er med andre ord ikke tale om en udvidelse af mulighederne for at anvende tvang i forhold til børn og unge.

Henvisningen til sundhedslovens kapitel 5 understreger derimod, at der skal indhentes et samtykke fra den person, som har kompetencen til at afgive et informeret samtykke på den inhabiles vegne, f.eks. forældremyndighedens indehaver.

I forslaget til ny § 1, stk. 3 og 4, foreslås en bestemmelse om, at forudgående indhentelse af informeret samtykke fra f.eks. forældremyndighedens indehaver kan undlades i nogle helt akutte nødrets- eller nødværgelignende undtagelsessituationer. Der er tale om de få situationer, hvor omgående gennemførelse af en foranstaltning er nødvendig for at afværge, at patienten udsætter sig selv eller andre for at lide skade eller for at undgå hærværk af ikke ubetydeligt omfang.

Der kan f.eks. være tale om en akut opstået situation på afdelingen, hvor det er nødvendigt at fastholde et voldsomt udadreagerende barn eller en ung med henblik på at undgå, at vedkommende skader sig selv eller andre. Der vil alene kunne være tale om situationer, hvor personalet ikke kan nå at få kontakt med barnets eller den unges forældre, fordi der skal handles her og nu, hvis den farlige situation skal afværges.

Egentlig tvangsbehandling, der ikke har denne nødrets- eller nødværgeliggende karakter, kan derimod ikke gennemføres, uden det nødvendige informerede samtykke foreligger.

I de tilfælde, hvor omgående iværksættelse af en foranstaltning har været nødvendig, skal forældremyndighedens indehaver, værgeren eller de nærmeste pårørende efterfølgende orienteres om den iværksatte foranstaltning.

Det er min opfattelse, at forslaget ikke krænker Børnekonventionen. Jeg har i den forbindelse noteret mig, at Institut for Menneskerettigheder i sit høringssvar til lovforslaget skriver, at instituttet finder ændringen af tvangsdefinitionen positiv og jeg har endvidere noteret mig, at instituttet i øvrigt ikke i sit høringssvar har bemærkninger om, at lovforslaget skulle krænke børnekonventionen.